

ADVIES Nr 02 / 2006 van 18 januari 2006

O. Ref. : SA2 / A / 2005 / 020

BETREFT : Ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 44/1, 5de lid van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt met het oog op de doorzending van bepaalde gegevens aan DE POST en houdende de administratieve behandeling van de onmiddellijke inningen voorgesteld door de politiediensten en de controlediensten van de Federale Overheidsdiensten Mobiliteit en Vervoer en Financiën

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer ;

Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens ('WVP'), inzonderheid artikel 29 ;

Gelet op de adviesaanvraag bij hoogdringendheid van de Minister van Justitie d.d. 10 oktober 2005, en het schrijven vanwege de Minister van Justitie met in bijlage een aangepaste versie van het ontwerp KB d.d. 9 december 2005;

Gelet op het verslag van dhr. De Schutter;

Brengt op 18 januari 2006 volgend advies uit:

A. INLEIDING

1. Op 10 oktober 2005 heeft de Minister van Justitie de Commissie verzocht om dringend advies uit te brengen, binnen een termijn van 21 dagen, inzake het wetsontwerp tot wijziging van artikel 44/1 van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt (hierna 'het wetsontwerp'), evenals het ontwerp van koninklijk besluit tot uitvoering van artikel 44/1, 5de lid van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt met het oog op de doorzending van bepaalde gegevens aan DE POST en houdende de administratieve behandeling van de onmiddellijke inningen voorgesteld door de politiediensten en de controlediensten van de Federale Overheidsdiensten Mobiliteit en Vervoer en Financiën (hierna 'het ontwerp KB').

De hoogdringendheid van het advies werd door de Minister van Justitie gemotiveerd voor het wetsontwerp (spoedige opname in programmawet), met referentie naar artikel 29 WVP. De Commissie heeft inzake het wetsontwerp dan ook advies uitgebracht bij hoogdringendheid binnen een termijn van 21 dagen, zoals gevraagd door de Minister van Justitie. Inzake het ontwerp kb werd de hoogdringendheid niet gemotiveerd. De Commissie heeft vervolgens op 9 december 2005 een aangepaste versie van het ontwerp KB en het Verslag aan de Koning ontvangen vanwege de Minister van Justitie. Hierbij brengt de Commissie advies uit over het ontwerp KB.

B. TOEPASSELIJKE WETGEVING

2. De wet van 5 augustus 1992 op het politieambt is van toepassing, evenals de WVP.

C. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

C.1. Artikel 44/1, 5de lid van de wet van 5 augustus 1992 op het politieambt

3. Artikel 44/1, 5de lid : *'De Koning bepaalt de gegevens en informatie die eveneens mogen worden meegedeeld aan DE POST, onverminderd de toepassing van artikel 13 § 3 van de wet van 21 maart 1991 betreffende de hervorming van sommige economische overheidsbedrijven, met het oog op de administratieve behandeling van de onmiddellijke inningen, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad die de modaliteiten van deze gegevensoverdracht bepaalt na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer'.*

C.2. Artikelsgewijze bespreking

Artikel 1

4. Dit artikel bepaalt dat de gegevens bedoeld in artikel 44/1 van de wet op het politieambt en deze opgesomd in artikel 3 van het ontwerp kb door de politiediensten kunnen worden meegedeeld aan DE POST met het oog op de administratieve behandeling van de door de politiediensten voorgestelde onmiddellijke inningen.

De Commissie merkt vooreerst op dat in het ontwerp kb de finaliteit van de opdracht van onderaanneming nogmaals duidelijk omljnd is : uitsluitend met het oog op de administratieve behandeling van de onmiddellijke inningen. In artikel 4 wordt vervolgens verduidelijkt wat er wordt begrepen onder de 'administratieve behandeling' (cfr. infra).

Verder blijkt uit het Verslag aan de Koning dat de gegevensoverdracht aan DE POST via het informaticasysteem van de federale politie zal verlopen, teneinde een optimale technische beveiliging van de over te dragen gegevens te verzekeren. De gegevensoverdracht zou namelijk gebeuren via afdoende beveiligde technische lijnen, welke heden reeds worden gebruikt voor de gegevensoverdracht van de lokale naar de federale politie. De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen.

Artikel 2

5. Artikel 2 betreft het principe dat bepaalde gegevens (opgesomd in artikel 3 van het ontwerp kb) eveneens door de controlediensten van de Federale Overheidsdiensten Mobiliteit en Vervoer en Financiën aan DE POST kunnen worden meegedeeld met het oog op de administratieve behandeling van de voorgestelde inningen.

Ook in dit geval is de finaliteit van de doorgifte duidelijk omljnd.

Ook deze doorgifte dient overeenkomstig artikel 4 van het ontwerp kb te geschieden via een beveiligde lijn.

Artikel 3

6. Artikel 3 behandelt vervolgens de gegevens dewelke kunnen worden meegedeeld aan DE POST. Het betreft de hiernavolgende informatie :

- het notitienummer en de datum van het proces-verbaal : overeenkomstig het Verslag aan de Koning is het notitienummer noodzakelijk opdat DE POST een overschrijvingsformulier met een welbepaalde gestructureerde mededeling kan verbinden aan één bepaald dossier; de datum van het proces-verbaal blijkt noodzakelijk om het mogelijk te maken voor de overtreder om de uitnodiging tot betaling te koppelen aan de ontvangst van het proces-verbaal;
- de naam, voornaam en de woon –of verblijfplaats van de overtreder, of indien het gaat om een rechtspersoon; de benaming, rechtsvorm en maatschappelijke zetel, of desgevallend van de houder van de kentekenplaat of van de burgerlijk aansprakelijke;
- de identificatiegegevens van het voertuig, met name de kentekenplaat en het type voertuig : deze gegevens moeten volgens het Verslag aan de Koning meegedeeld worden aan DE POST omdat de leasingmaatschappijen, verhuurmaatschappijen of de garagisten deze gegevens nodig hebben om na te gaan wie op het ogenblik van de overtreding reed met het voertuig dat aan een andere persoon werd ter beschikking gesteld wanneer zij de uitnodiging tot betaling ontvangen;
- de datum waarop de inbreuk werd vastgesteld : deze dient volgens het Verslag aan de Koning te worden meegedeeld omdat anders de betalingsopvolging voor DE POST onmogelijk is;
- de coördinaten van de vaststellende politiezone of van de dienst van de federale politie of van de controlediensten van de Federale Overheidsdiensten Mobiliteit en Vervoer en Financiën : Volgens het Verslag aan de Koning moet er een terugkoppeling van de gegevens gebeuren naar de politiediensten. Zij moeten immers de dossiers waarvoor de onmiddellijke inning niet betaald werd, doorsturen naar de parketten;
- het bedrag van de onmiddellijke inning.

Gelet op hetgeen hierboven werd gesteld, en in het bijzonder rekening houdende met de argumentatie uit het Verslag aan de Koning, zijn de voormelde gegevens in het kader van het nagestreefde doeleinde niet als disproportioneel te beschouwen in de zin van artikel 4 WVP.

Artikel 4

7. In dit artikel worden de bewerkingen opgesomd die door DE POST zullen mogen worden gedaan met de aan haar toegestuurde gegevens. Het Verslag aan de Koning stelt uitdrukkelijk dat iedere andere bewerking is verboden. De Commissie vraagt dat dit tevens uitdrukkelijk in artikel 4 wordt bepaald.

8. Het betreft de volgende verwerkingen :

- het aanmaken van overschrijvingsformulieren met een gestructureerde mededeling en het geautomatiseerd printen of onder omslag brengen van deze documenten die conform de procedures van onmiddellijke inning moeten worden toegezonden aan de overtreder, evenals de verzending ervan : overeenkomstig het Verslag aan de Koning zal dit document de hoofding dragen van de desbetreffende politiezone, zodat de burger zich voor informatie of verweer tot de politie moet richten;
- daarnaast zal het dienstenplatform van DE POST ook instaan voor de betalingsopvolging, eventuele betalingsherinnering en voor de gedetailleerde verslaggeving naar de politie –en controlediensten over de door DE POST verrichte bewerkingen.

9. Overeenkomstig het Verslag aan de Koning zal de aanmaak en de verzending van de overschrijvingsformulieren geautomatiseerd verlopen, waardoor er in principe geen enkel personeelslid van DE POST kennis zal kunnen nemen van de inhoud van de door de politie –en controlediensten overgemaakte gegevens. DE POST zal slechts dienen als back office. De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen.

Het Verslag aan de Koning stelt verder dat wanneer om technische redenen er toch personeelsleden kennis krijgen van de inhoud van de meegedeelde gegevens, deze gehouden zijn de vertrouwelijkheid van de gegevens en de privacy te waarborgen. De artikelen 28 en 29 van de wet van 26 december 1956 op DE POST voorzien in strafbepalingen terzake. Daarenboven moeten alle personeelsleden van DE POST bij hun indiensttreding een vertrouwelijkheidsclausule ondertekenen. Hieromtrent merkt de Commissie nu reeds op dat er tevens in een aantal bijkomende veiligheidsmaatregelen dient te worden voorzien, zoals onder meer in een loggings – en opsporingsmechanisme (cfr. infra, punt 14).

Nog volgens het Verslag aan de Koning is de verslaggeving aan de politie –en controlediensten noodzakelijk opdat er een controle mogelijk is op de handelingen verricht door DE POST. Zo kunnen deze diensten verifiëren hoe de gegevens worden verwerkt, of alle voorstellen tot onmiddellijke inning verzonden zijn en of er geen manipulaties hebben plaatsgevonden. Tenslotte zullen de verantwoordelijke voor de verwerking, en DE POST als verwerker de verplichtingen omschreven in de artikelen 16 en 17 van de WVP moeten naleven. De Commissie merkt inzake dit laatste punt op dat tevens de filialen van DE POST, welke uiteindelijk zullen instaan voor de uitvoering van de in het ontwerp kb vermelde taken, eveneens de verplichtingen voortvloeiende uit de artikelen 16 en 17 van de WVP dienen na te leven (cfr. infra, punt 11).

Artikel 5

10. Artikel 5 bepaalt dat DE POST de gepaste technische en organisatorische maatregelen moet treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens tegen toevallige of ongeoorloofde vernietiging, tegen toevallig verlies, evenals tegen de wijziging van of de toegang tot, en iedere andere niet toegelaten verwerking van persoonsgegevens.

Blijkens de commentaar bij voormeld artikel in het Verslag aan de Koning, zullen deze specifieke technische en organisatorische maatregelen later gespecificeerd worden in het contract dat conform artikel 16 van de WVP dient opgesteld tussen de verantwoordelijke voor de verwerking en de verwerker.

De Commissie heeft een ontwerp van 'Convention d'approfondissement entre l'État et La Poste' (hierna 'de overeenkomst') ontvangen, evenals een beschrijving van de beveiligingsmaatregelen (technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van persoonsgegevens).

11. In voormelde overeenkomst wordt onder punt 4 uitdrukkelijk bepaald dat DE POST de persoonsgegevens enkel en alleen mag verwerken voor de door de verantwoordelijke voor de verwerking (zijnde de Ministers van Justitie, Binnenlandse Zaken, Mobiliteit en Financiën) bepaalde doeleinden : dit doeleinde kan in casu enkel en alleen de administratieve behandeling van de onmiddellijke inningen betreffen, zoals wettelijk bepaald in artikel 44/1, paragraaf 5 van de wet op het politieambt, en hernomen in de artikel 1 en 2 van het ontwerp kb. Dit dient duidelijk te worden vermeld in de overeenkomst. In het ontwerp kb werd vervolgens onder artikel 4 gespecificeerd wat onder de 'administratieve behandeling' dient te worden begrepen. Het verdient aanbeveling dit eveneens te verduidelijken in de overeenkomst.

Door de overeenkomst worden de verplichtingen van de verantwoordelijken voor de verwerking toevertrouwd aan een verwerker, zijnde DE POST. De Commissie merkt hierbij op dat volgens overweging E. van de overeenkomst het aan DE POST werd toegestaan om haar filialen Speos Belgium en eXbo Services International met de uitvoering van de verwerking te belasten¹. Deze filialen zouden derhalve tevens partij bij de overeenkomst dienen te zijn, zodat zij eveneens worden gehouden door alle bepalingen van de overeenkomst, zoals onder meer de verplichting om de WVP na te leven. De hiernavolgende opmerkingen gelden dan ook zowel voor DE POST als voor haar filialen welke uiteindelijk met de verwerking zullen worden belast.

12. Hierna zal worden nagegaan in welke mate men de verplichtingen zoals opgelegd door artikel 16, §1 WVP heeft nagevolgd in de overeenkomst :

- de verantwoordelijke voor de verwerking moet een verwerker kiezen die voldoende waarborgen biedt ten aanzien van de technische en organisatorische beveiligingsmaatregelen met betrekking tot de te verrichten verwerking; dit element zal onder de punten 13 en 14 worden geëvalueerd;
- de verantwoordelijke voor de verwerking moet tevens toezien op de naleving van die maatregelen, door ze vast te leggen in contractuele bepalingen. In de overeenkomst worden de maatregelen zelf niet verduidelijkt onder punt 4; men stelt enkel dat DE POST de nodige maatregelen dient te voorzien. Het verdient derhalve aanbeveling om in de overeenkomst uitdrukkelijk te verwijzen naar de beschrijving van de beveiligingsmaatregelen, en voormeld document bij de overeenkomst te voegen als bijlage;
- er dient tevens in de overeenkomst te worden vastgesteld wat de aansprakelijkheid is van de verwerker ten aanzien van de verantwoordelijke voor de verwerking : dit ontbreekt in het actuele ontwerp van overeenkomst, en dient te worden voorzien;

¹ Deze mogelijkheid werd voorzien door artikel 44/1, 5de lid van de wet op het politieambt;

- Men moet overeenkomen dat de verwerker aan dezelfde verplichtingen is gehouden als de verantwoordelijke voor de verwerking overeenkomstig artikel 16 WVP, in het bijzonder deze voorzien in artikel 16, § 3 WVP : het verdient daarom aanbeveling om in de overeenkomst uitdrukkelijk te verwijzen naar artikel 16 van de WVP, en dit artikel integraal van toepassing te verklaren op DE POST en haar filialen die voor de verwerking zullen instaan.

13. In de beschrijving van de beveiligingsmaatregelen werden de volgende punten voorzien :

- Databestanden en datatransacties : alle transacties worden over een gehuurde beveiligde lijn verzonden;
- Gebouw : de verwerking zal binnen éénzelfde, beveiligd gebouw gebeuren;
- Personeel : speciaal opgeleid, vertrouwelijkheidsattest ondertekend, register met namen van personen die toegang hebben tot de toepassing, de personeelsleden worden in kennis gesteld van de toepasselijke bepalingen van de WVP;
- Procedures : elke stap van de verwerking zal worden beschreven in een gedetailleerde procedure;
- Toepassingen : er is een beveiliging via paswoord voorzien;
- Briefgeheim : DE POST waarborgt het grondwettelijk briefgeheim. De Postwet² voorziet tevens in gevangenisstraffen en geldboeten voor personeelsleden die het bestaan of de inhoud van een brief bekendmaken, zendingen openen of de opening ervan vergemakkelijken of tenslotte zendingen doen verdwijnen of de verdwijning ervan vergemakkelijken.

14. Overeenkomstig de veiligheidsnormen welke volgens de Commissie, naargelang van geval tot geval, toepasbaar dienen te zijn op een verwerking van persoonsgegevens³, dienen de actuele beveiligingsmaatregelen als volgt te worden aangevuld of vervolledigd :

- Veiligheidsbeleid : DE POST dient een geschreven document op te stellen – het veiligheidsbeleid – waarin de strategieën en de weerhouden maatregelen voor gegevensbeveiliging nauwkeurig worden omschreven;
- Veiligheidsconsulent : er moet binnen DE POST een veiligheidsconsulent worden aangesteld die verantwoordelijk is voor de uitvoering van het veiligheidsbeleid;
- Logische beveiliging van de toegang : DE POST moet zich ervan vergewissen dat de persoonsgegevens overeenkomstig hun classificatie slechts toegankelijk zijn voor de personen en toepassingsprogramma's die hiertoe uitdrukkelijk gemachtigd zijn;
- Logging, opsporing en analyse van de toegang : DE POST moet loggings –en opsporingsmechanismen installeren;
- Toezicht, nazicht en onderhoud : DE POST moet zich ervan vergewissen dat de technische of organisatorische veiligheidsmaatregelen gevalideerd zijn en regelmatig nagekeken worden;
- Beheer van veiligheidsmaatregelen en continuïteit : DE POST moet beschikken over een beheersplan voor veiligheidsincidenten.

² De artikelen 28 en 29 van de Wet van 26 december 1956 op de Postdienst;

³ Zie hieromtrent het document 'Referentiemaatregelen inzake beveiliging, toepasbaar op elke verwerking van persoonsgegevens' vanwege de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

Artikel 6

15. Artikel 6 bepaalt dat de gegevens, met uitzondering van de financiële gegevens, in het informaticasysteem van DE POST moeten gewist worden zodra dit niet meer nuttig is voor de in artikel 3 vermelde bewerkingen en ten laatste 6 maand na de datum waarop de inbreuk werd vastgesteld. De financiële gegevens worden bewaard overeenkomstig artikel 7 van de wet van 11 januari 1993 ('de witwaswet').

De overeenkomst daarentegen legt in punt 4 de bewaringstermijn vast op een periode van 3 maanden.

De Commissie stelt voor om artikel 6 van het ontwerp kb en punt 4 van de overeenkomst op elkaar af te stemmen : momenteel zijn er namelijk twee verschillende periodes voorzien, ten hoogste zes maanden dan wel drie maanden. Het verdient aanbeveling om slechts één zelfde periode te weerhouden, nl. drie maanden, zowel in het ontwerp kb als in de overeenkomst.

Verder kan er worden verduidelijkt wanneer de gegevens moeten gewist worden : wanneer deze niet meer nuttig zijn voor de in artikel 3 van het ontwerp kb bepaalde bewerkingen en indien er een betaling is gebeurd van de onmiddellijke inning.

Indien voormelde opmerkingen worden in rekening gebracht, voldoet voormeld artikel 6 aan de bepaling van artikel 4, 5° WVP, overeenkomstig hetwelk de gegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk voor de beoogde doeleinden. De hierboven gefixeerde periodes zijn namelijk niet overmatig ten aanzien van de nagestreefde doeleinden.

De uitzondering voor wat betreft de financiële gegevens (zijnde de gegevens inzake het bedrag, de namen van de betrokkenen en het refertenummer van de gestructureerde mededeling) is gerechtvaardigd in het kader van de vereisten opgelegd door de witwaswet.

Artikelen 7 en 8

16. Overeenkomstig deze artikelen zijn de verantwoordelijken voor de verwerking van de gegevens die door de Politiediensten aan DE POST worden doorgegeven, de Minister van Justitie en de Minister van Binnenlandse Zaken. De Minister van Mobiliteit en de Minister van Financiën zijn vervolgens verantwoordelijken voor de verwerking van de gegevens die door de controlediensten van de FOD Mobiliteit en vervoer of Financiën aan DE POST worden meegedeeld.

De Commissie heeft hieromtrent geen opmerkingen.

OM DEZE REDENEN,

Gelet op de hierboven vermelde argumentatie, brengt de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer een positief advies uit over het ontwerp van kb waarover zij werd gevat, onder voorbehoud van het feit dat er rekening zal worden gehouden met de hierboven gedane opmerkingen;

De administrateur,

(get.) Jo BARET

De voorzitter,

(get.) Michel PARISSÉ